

n door
ncier

Stageplekken

Voorbereiden
op de toekomst

Vergroten kansen
op de arbeids-
markt

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Terugdringen
recidive

Alles wat wij
doen is in het
belang van onze
missie

Leverancier
wordt partner
in resocialisatie
proces

sociale
veerbaarheid

gen in
gratie

Verantwoord
inkopen met oog
voor het milieu

Betere
leveranciers Krijgen van
juiste productie

Social Return
als norm

Kwaliteit
boven kosten

Inkopen met Impact

Inkoopbeleidsplan DJI

Colofon

Afzendgegevens

Directie Facilitair, Huisvesting en Inkoop
Inkoopbeleid & strategie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon

Wolter van der Vlist
06 46846273
w.vd.vlist@dji.minjus.nl

Auteurs

Wolter van der Vlist
Noura Reggani
Erik Beersen
Claudia van Markwijk

Toelichting afbeelding omslag

In 2016 is team inkoopbeleid & strategie binnen en buiten de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) op zoek gegaan naar impact. In diverse ‘ontdeksessies’ is met tientallen medewerkers – van bewaker tot hoofddirecteur - gezocht naar de mogelijkheden voor de Dienst Justitiële Inrichtingen. De ‘geeltjes’ op de omslag zijn slechts een klein aantal van een enorme hoeveelheid ‘geeltjes’ die tijdens deze sessies zijn verzameld.

Inhoud

	Colofon	P
	Voorwoord	2
	Leeswijzer	4
H		5
1	Rechtmatig inkopen	6
1.1	Wet- en regelgeving	7
1.2	Beoordelen rechtmatigheid	7
2	Doelmatig inkopen	8
2.1	Inbesteden gaat voor uitbesteden	9
2.2	Beste Prijs-Kwaliteitsverhouding	9
2.3	Rijksinkoopstelsel	9
3	Inkopen met impact	10
3.1	Maatschappelijke impact	11
3.2	Rijksbrede beleidskaders	12
3.3	Marktverkenning/consultatie	12
4	Impact in de praktijk	13

*Inkopen met
impact*

Leeswijzer

Het inkoopbeleid van DJI begint met de wettelijke kaders waarbinnen inkoop dient te opereren. Deze staan beschreven in hoofdstuk 1. Kostenbewust inkoopbeleid door middel van doelmatig inkopen is beschreven in hoofdstuk 2. Tot slot beschrijven we de werkwijze rondom impactvol inkopen in hoofdstuk 3.

1

Rechtmatig inkopen

Rechtmatigheid is een vanzelfsprekende basis van het inkoopbeleid van DJI. Inkopen vinden in lijn met de Europese beginselen en de Nederlandse aanbestedingswetgeving transparant, non-discriminatoir en proportioneel plaats. Op die manier wordt gemeenschapsgeld op controleerbare en verantwoorde wijze aangewend en besteed.

Bij elk initiatief om in te kopen, wordt beoordeeld of aan vigerende wet- en regelgeving wordt voldaan.

1.1

Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving op het gebied van het in de markt zetten van opdrachten door de overheid, vloeit voornamelijk voort uit Europese regelgeving.

Gewijzigde aanbestedingswet 2012

Vanaf 1 juli 2016 geldt de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 voor alle aanbestedingen van DJI. Met deze Nationale wet geeft Nederland invulling aan de Europese richtlijnen voor aanbesteden. De wet bevat zowel regels voor aanbestedingen boven de Europese drempelbedragen, als daaronder.¹

Wet Markt en Overheid

Om concurrentievervalsing door de overheid tegen te gaan, is de Wet Markt en Overheid op 1 juli 2012 in werking getreden. In deze wet staan vier gedragsregels waar de overheid zich aan moet houden. DJI houdt bij het ontplooiën van initiatieven die tot concurrentie met de markt kunnen leiden rekening met de vier gedragsregels.

Rijksbrede Inkoopbeleidsregels

DJI is tevens gehouden aan rijksbrede inkoopbeleidsregels. Op opdrachten onder de Europese aanbestedingsdrempel is de circulaire 'Onderdrempelige opdrachten' van toepassing. DJI conformeert zich aan dit beleid en stemt zijn interne inkoopregels hierop af.

1.2

Beoordelen rechtmatigheid

DJI beschikt al meerdere jaren over de Commissie Rechtmatigheid Europese Aanbesteding (CREA). De CREA beoordeelt de (on)rechtmatigheid bij inkopen achteraf op de vigerende wet- en regelgeving. De CREA bestaat uit medewerkers van Inkoopbeleid & Strategie, het Inkoopuitvoeringscentrum DJI en Audit & Control. De door de CREA vastgestelde foutenlijsten worden gebruikt om onrechtmatigheden zo spoedig mogelijk met de inzet van het lijnmanagement en in samenwerking met het SSC Inkoop/IUC DJI te beëindigen en indien gewenst de gevraagde producten en/of levering opnieuw (rechtmatig) in de markt te laten zetten.

---

¹ www.piano.nl bevat alle informatie over de aanbestedingswet, de wijzigingen, Gids Proportionaliteit en alle benodigde documentatie.

2

Doelmatig inkopen

De inkoop van DJI dient doelmatig te geschieden. Dat wat ingekocht wordt, moet de maximaal haalbare kwaliteit bieden tegen redelijke kosten, waarbij DJI greep houdt op de uitgaven. In lijn met de nieuwe aanbestedingswet wordt dit gestimuleerd door het hanteren van het principe van de beste Prijs-Kwaliteitsverhouding.

Om kostenbewust om te gaan met overheidsgeld, hanteert DJI bij zijn inkoop de volgende uitgangspunten:

2.1

Inbesteden gaat voor uitbesteden

Soms is het beter om niet direct gebruik te maken van een externe leverancier, maar te kijken naar de mogelijkheden die de eigen organisatie biedt. In veel gevallen gebeurt dat al en wordt een levering of dienst binnen de eigen DJI-organisatie gerealiseerd. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het inzetten van In-Made, het productiebedrijf van de justitiële inrichtingen, op werkzaamheden die bijvoorbeeld betrekking hebben op terreinonderhoud, schoonmaak, interne klussen en het produceren van matrassen, bedden en celinventaris.

2.2

Beste Prijs-Kwaliteitsverhouding

Niet alleen prijs, maar ook kwaliteit wordt afgewogen bij de beoordeling van inschrijvingen bij een aanbesteding. Dit heet de beste Prijs-Kwaliteitverhouding (beste PKV, voorheen EMVI). Inkopen tegen de laagste prijs wil niet automatisch zeggen dat DJI de beste deal heeft gesloten voor de maatschappij of de eigen organisatie. Uitgangspunt voor de inkoopadviseur is dat hij de diensten of leveringen verkrijgt tegen marktconforme condities met een passend kwaliteitsniveau. Conform de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 mag alleen nog bij uitzondering het criterium laagste prijs of laagste kosten worden toegepast.

2.3

Rijksinkoopstelsel

DJI opereert binnen het rijksinkoopstelsel. Alle generieke inkopen van de rijksoverheid zijn belegd bij categoriemanagers van het Rijk. Deze werken bij de Inkoopuitvoeringscentra (IUC) van de Rijksoverheid. Professionalisering en coördinatie zijn het doel van deze werkwijze. Door deze te volgen, mede te faciliteren en te stimuleren, draagt DJI bij aan een doelmatig ingericht rijksinkoopstelsel.

3

Inkopen met Impact

De Dienst Justitiële Inrichtingen levert een bijdrage aan de veiligheid van onze samenleving. DJI sluit mensen in die door de rechter zijn veroordeeld en aan zijn zorg zijn toevertrouwd. Daarbij is DJI verantwoordelijk voor hun dagelijkse verzorging en voor een goede voorbereiding op hun terugkeer in de samenleving. Om dit te bereiken werkt DJI samen met ander overheidsorganisaties en met het bedrijfsleven.

Op basis van de Aanbestedingswet 2012 dienen opdrachtgevers bij iedere aanbesteding maatschappelijke waarde te leveren (art. 1.4 lid 2). ‘Europa’ gaat nog een stap verder door te stellen dat “overheidsdiensten strategisch gebruik dienen te maken van aanbestedingen door producten aan te schaffen met een hogere maatschappelijke waarde”. DJI wil dit doen door bij de investeringen die hij doet, niet alleen naar het ‘gewone’ rendement te kijken, maar ook een concrete bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opdracht van DJI.

3.1

Maatschappelijke impact

DJI gaat de maatschappelijke impact van zijn inkopen vergroten. Dit kan de justitiabele helpen bij zijn terugkeer in de samenleving. DJI heeft een groot netwerk van leveranciers met veel kennis en hun eigen netwerk. Dit biedt mogelijkheden om slimme verbindingen met elkaar aan te gaan. Zo kunnen al deze partijen de mens in detentie helpen een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan op te bouwen.

Het realiseren van deze impact gebeurt met hulp van drie sporen.

Europees aanbesteden

In alle nieuw te starten (Europese) aanbestedingen wordt de mogelijke en gewenste impact van de betreffende inkoop op DJI beschreven. Dit kan op verschillende manieren gebeuren en zal afhangen van het product dat of de dienst die wordt ingekocht. In iedere startnotitie en plan van aanpak dat ter bespreking in de Tenderboard komt, wordt het onderwerp 'impact' besproken en uitgewerkt.

Leveranciersdag

DJI organiseert een jaarlijkse leveranciersdag met het thema 'inkopen met impact'. De bijdrage die leveranciers kunnen leveren aan de organisatiedoelstellingen van DJI staat hierbij centraal. Een leveranciersdag is van belang om de mogelijkheden voor inkopen met impact te verkennen en de ideeën van DJI hierover bij de markt te toetsen.

Strategieontwikkeling

Niet in ieder inkooptraject kan het 'inkopen met impact' eenvoudig toegepast worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om trajecten waarbij het te complex is om in beperkte tijd een andere koers in te slaan. Voor deze gevallen wordt onder regie van de directie Facilitair Huisvesting en Inkoop een meerjarig strategietraject opgestart. Het eerste traject is 'voeding justitiabelen', dat in 2020 gereed moet zijn.

3.2

Rijksbrede beleidskaders

DJI conformeert zich tevens aan het rijksinkoopbeleid. De rijksbrede beleidsdoelen die betrekking hebben op inkoop zijn:

- Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)
- Open source en open standaarden
- Innovatiegericht inkopen
- Kansen bieden aan MKB en ZZP'ers

DJI beoordeelt bij elke opdracht of deze geschikt is voor toepassing van de beleidsdoelen van het Rijk en hoe deze kan plaatsvinden. De beleidsdoelstellingen zijn in de DJI-aanbestedingsmodellen opgenomen. DJI rapporteert in de (maandelijkse) inkooprapportage over de wijze waarop hij de beleidsdoelen heeft toegepast.

3.3

Marktverkenning/consultatie

Voor de juiste toepassing van de beleidsdoelstellingen is een gedegen kennis van de markt vereist. Uitgangspunt bij DJI is dat bij elke opdracht een marktverkenning en/of een marktconsultatie wordt gehouden, tenzij de opdracht zich daar niet voor leent vanwege bijvoorbeeld de geringe omvang daarvan.

4

Impact in de praktijk

DJI kent een lange geschiedenis van werken aan impact in detentie. Door bijvoorbeeld arbeid in detentie slim in te zetten, worden de zelfredzaamheid en eigenwaarde van justitiabelen vergroot en leren zij arbeidsmarktvaardigheden. Bij de opening van JC Zaanstad werd dit mooi verwoord: “Binnen beginnen om buiten te blijven”.

Bij het opstellen van dit inkoopbeleidsplan kwamen vanuit de organisatie diverse projecten naar voren waarbinnen op dit moment al impact wordt gecreëerd.

Hierbij een korte – niet uitputtende - bloemlezing van projecten die momenteel binnen DJI lopen.

Weet je zelf nog een
inspirerend voorbeeld?
Laat het ons weten!

De celinventaris voor de nieuwe Justitiële Inrichting Caribisch Nederland Bonaire wordt geleverd door het DJI-productiebedrijf In-Made.

Gevangenzorg Nederland werkt in PI Krimpen aan den IJssel met een programma waarin arbeid centraal staat en waarbij er gewerkt wordt aan de toekomst. In De Compagnie gaan 'de compagnons' vier volle dagen per week aan het werk. Al vroeg worden gevangenen in contact gebracht met een werkgever zodat ze gemotiveerd kunnen toewerken naar een baan na detentie.

Stichting Zuivere koffie werkt alleen met ex-gedetineerden in hun koffiezaak in Koog aan den Zaan en laat de koffie branden in het JC Zaanstad.

In PI Dordrecht werken gedetineerden in het magazijn nadat zij hun diploma voor heftruckchauffeur hebben behaald. Zij vinden een baan bij een leverancier na hun detentie.

Jongeren werken met Brouwers Groenaanemers het terreinonderhoud van de jeugdinstelling in Breda.

Stichting Dutch Cell Dogs begeleidt gedetineerden bij het trainen van asielhonden die vaak mishandeld zijn en daardoor aanpassingsproblemen hebben. De trainingen hebben een groot positief effect op zowel de asielhonden als de gedetineerden.

In De Fabriek slaan onder aanvoering van PI Almelo vier ketenpartners de handen in elkaar om mensen met een zeer grote achterstand tot de arbeidsmarkt te helpen bij hun re-integratie: Gemeente Almelo, Sociale Werkvoorziening, Reclassering Nederland en Dienst Justitiële Inrichtingen. In dit nieuwe pand kunnen ruim 100 mensen samen werken en een volgende stap zetten in hun re-integratie.

In de PI Vught is samen met personeel en gedetineerden een nieuw celinterieur ontwikkeld dat in samenwerking met leverancier Vepa is toegepast in JC Zaanstad.

De groenvoorziening en de kantine van PI Sittard worden gerund door justitiabelen van In-Made en Ex-Made.

De 'fietsenmaker' in Pl Arnhem maakt gedetineerden meer vakbekwaam. Gedetineerden krijgen na een toets een gecertificeerd diploma. Enkelsten hebben hiermee na detentie een baan gekregen.

In Ter Apel wordt in samenwerking met de IND, COA en Pl Ter Apel het magazijn gerund door justitiabelen.

Van maandag tot en met zaterdag gaan gedetineerden van Pl Krimpen aan den IJssel in alle vroegte in de bakkerij aan het werk. Beter gezegd: bakkers in opleiding. Samen met ROC Leiden verzorgt DJI namelijk de praktijkopleiding Bakkerij. De Bakkerij in Pl Krimpen aan den IJssel wordt gerund door gedetineerden. Dagelijks eten 1.400 gedetineerden in de regio Rijnmond het brood uit eigen bakkerij.

De restauratieve voorzieningen in Nieuwersluis worden gerund door gedetineerden die tevens worden opgeleid. Dit vergadercentrum van DJI is een erkend leerbedrijf voor diverse horeca- en facilitaire opleidingen tot niveau 3.

Fit! Vak-opleidingen (fitnesstrainer) en reanimatieopleidingen worden verzorgd in Pl Nieuwegein.

In de Rijks Justitiële Jeugdinstellingen wordt gekookt op de groep met jeugdigen en gewerkt aan arbeidstoeliding.

Ook impact realiseren binnen DJI? Neem gerust contact op voor een gesprek.

Dat er nog vele mooie voorbeelden mogen volgen!

Uit handen
emen processen
primair o-

Toekomstgericht

Kortere
bestelprocedure.

Opleide
levera

Werkveld
betrekken bij
inkoop

Kwaliteit
leveren

Werk-
ervaringsplek

Maatschappelijk
draagvlak
vergroten

Goede spullen
op het goede
moment

samenwerking

Bijdra-
reïntes

Wij doen
het niet
alleen

Veilige
samenleving

Anders
werken

Bijdragen aan
gezondheid cliënt

Binnen bezig
zijn met buiten

©
Inkoopbeleidsplan DJI
2017

Gedetineerden
betrekken bij
inkoop

Regionale
binding

Inspelen of
veranderend-
behoefte

zendbureau
van DJI

Duurzaam
inkopen

Lokale
invulling

Digivaardig